

L'OPINIÓ

Any V-Número 318
Preu: 10 cèntims

BARCELONA · Divendres, 10 de juny de 1932

AHIR LA CAMBRA REPREGUE LA DISCUSSIO DE L'ESTATUT. EL SENYOR LLUHI DEFENSA EL VOT PARTICULAR QUE TENIA PRESENTAT AMB EL SENYOR XIRAU (ANTONI), I LA SEVA INTERVENCIO FOU ESCOLTADA ATENTAMENT I MOLT APLAUDIDA. EL VOT PARTICULAR DELS CATALANS FOU RETIRAT PER TAL DE FACILITAR L'APROVACIO DEL TEXT DEFINITIU PROPOSAT PER LA COMISSIO, REFONENT DIVERSOS ARTICLES I ACCEPTANT ALGUNES ESMENES. L'APROVACIO EN BLOC DEL TITOL PRIMER FOU IMPOSSIBILITADA PER UNA INTERVENCIO INOPORTUNISSIMA DEL CATOLIC CARRASCO I FORMIGUERA

Madrid, — Sessió de la Cambra. —
Debat sobre l'Estatut.

El president de la Cambra diu que, acabada la discussió de la totalitat, es va a entrar en l'articulat, però que abans ha de fer alguns aclariments el president de la Comissió.

LA COMISSIO REFORÇA TRES ARTICLES DEL DICTAMEN

El Sr. BELLO, president de la Comissió d'Estatuts, intervé. Diu que la

Comissió, recollint les suggerències exposades a la Cambra i considerant que el règim que es discuteix no és federal, sinó d'autonomia, ha modificat els tres primers articles, i el primer ha quedat redactat així: "Catalunya és una regió autònoma de la República espanyola. El seu organisme representatiu és la Generalitat i el seu territori el format per les províncies de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona".

El PRESIDENT DE LA CAMBRA anuncia que s'han presentat dos vots particulars.

EL SR. ALBA INTENTA UNA MANIOBRETA

El Sr. ALBA intervé manifestant que no s'ha imprès encara el discurs del President i que, per tant, no se sap quin és el criteri que es va a seguir, especialment en la qüestió d'Hisenda.

El PRESIDENT DEL CONSELL: He d'advertir el senyor Alba que la base de discussió no és ni pot ésser el meu discurs, sinó el dictamen de la Comissió. Estem discutint l'article primer del títol I i, per tant, no hi ha per què parlar d'Hisenda en aquest moment de la discussió. Manifesta

lar signat també pel senyor Xirau.

Diu que amb el seu vot particular creu interpretar el sentir dels catalans.

Es evident que el general Primo de Rivera pactà amb la Lliga Regionalista per tal de resoldre el problema de Catalunya, i que després féu mancament a la seva paraula.

(Presideix el senyor Marraco.)
Diu que en l'opinió catalana va néixer aleshores un divorci, el qual desaparegué amb la proclamació de la República.

L'Esquerra catalana és partidària de la solució espanyola, i ha assenyalat únicament dos límits a les seves aspiracions: El primer és la Constitució, i l'altre, que no s'origini amb això cap perjudici a cap altra regió, cosa aquesta que no és en l'ànim dels catalans.

Creu que aquestes aspiracions de Catalunya són compatibles amb les de les altres regions espanyoles, les quals, amb la concessió de l'Estatut, cap perjudici no han de sofrir.

Afirma que s'ha de dir a l'article primer "Estat català" i no "Regió catalana", i no veu en això cap perill per a la unitat espanyola.

Es refereix al dictamen en el que afecta a la part d'Hisenda i Justícia, en relació amb el vot particular.

Acaba dient: Jo recomano una invitació que ens feia el senyor Ortega i Gasset en un dels seus articles: "Pensem en gran". (Grans aplaudiments.)

Finalment, el senyor Lluhi anuncia que retira el vot particular.

NOVA REDACCIO DE L'ARTICLE, SEGONS LA COMISSIO

La Comissió insisteix en què ha acceptat l'esmena del senyor Iranzo al dictamen, i que diu: "Catalunya és una regió autònoma d'Espanya. El seu organisme representatiu és la Generalitat".

Hom suprimeix el segon paràgraf del dictamen, i són retirades les esmenes dels senyors Gil Robles i Calderon.

L'ESMENA DEL SENYOR SALAZAR ALONSO

El senyor SALAZAR ALONSO defensa l'esmena següent: "Catalunya és una regió d'Espanya que s'acull al sistema d'autonomia concedit per la Constitució. El seu organisme representatiu és la Generalitat".

Diu que ha d'assenyalar els perills de certes autonomies, i a tal efecte llegeix alguns paràgrafs del senyor Menéndez Pidal, entre ells el següent: "No se puede dudar que hasta que se reconozca la autonomía a las personalidades regionales, no habrá una paz espiritual en España; pero esa paz será la de los sepulcros". Exposa la necessitat que figure el nom d'Espanya en l'article. Llegeix paràgrafs d'un discurs del senyor Carner en presentar l'Estatut als catalans i entre altres coses digué: "Cataluña recobra, con su Estatuto, sus derechos políticos en el más amplio sentido federal".

El senyor Lluhi s'entusiasma davant l'Estatut, el qual representava el renaixement de Catalunya en el sentit nacional.

Llegeix un discurs del senyor Ortega i Gasset, en el qual negava que l'Estatut de Catalunya pogués significar un pacte. No es tracta, doncs, d'una concessió ni d'un pacte, sinó un dret que marca la Constitució i al qual Catalunya s'hi acull. Diu que Catalunya és una regió d'Espanya, i que els catalans han d'ésser els primers en reconèixer-ho, i que aquest ha d'ésser el seu lema, per al qual tots hem de lluitar.

El senyor IRANZO, per la Comissió, contesta el senyor Salazar Alonso i

EL SR. ALBA QUALIFICA AHIR EL SR. CARNER DE "CONVIDADO DE PIEDRA". DESPRES DE LA REPLICA DEL SR. AZANA, EL QUE QUEDA DE PEDRA FOU EL PROPI SR. ALBA.

diu que ja s'ha modificat l'article i se li ha donat una nova redacció, que creu que acontentarà tothom; quant a la segona part de l'esmena, diu que potser seria més adequada, però hem d'atènyer-nos a la terminologia constitucional.

El senyor SALAZAR ALONSO rectifica i s'estranya que li hagi contestat el senyor Iranzo, el qual acaba d'acceptar una esmena la Comissió. Fa ressaltar que la Constitució espanyola diu que Espanya és una República; és a dir que el primer és Espanya i després es fa la definició política. De la mateixa manera hauria d'estar redactat l'Estatut per a demostrar clarament que la regió és filla de la República.

Afirma que en presentar el seu vot particular no tingué la idea de provocar un llarg debat polític i menys d'anar a una votació que pogués significar un atac, per la qual cosa, una vegada fetes les manifestacions que va creure del cas, la retira.

UNA ALTRA ESMENA

El senyor RUIZ FUNES defensa la següent esmena:

"Catalunya es una región autónoma dentro del Estado español y con arreglo a la Constitución de la República presenta su Estatuto".

Signa aquesta esmena, amb el senyor Ruiz Funes, el senyor Baeza Medina.

El senyor BELLO, president de la Comissió, diu que està acceptada l'esmena.

Es posa a debat l'article primer.

El senyor FANJUL demana que se li reservi la paraula per a demà i aleshores renuncia a parlar.

SE SUSPEN LA SESSIO

El senyor CARRASCO FORMIGUERA demana que es llegeixi la redacció definitiva de l'article, puix que després del que s'ha dit a la Cambra i les

(Segueix a la pàgina 10)

TUPINADES FEMENINES, NO

La sessió municipal, del dimecres passat, s'aïrecava per manca de nombre suficient de regidors, en el moment en què, el regidor de dreta Solà de Canizares es disposava a defensar la seva proposició encaminada a què les eleccions del Parlament de Catalunya que, segons Decret de la República, han d'ésser convocades dintre del mes següent a l'aprovació de l'Estatut de Catalunya per les Corts Constituents, siguin ajornades indefinidament tot esperant que les dones siguin incloses en el Cens.

L'actitud del regidor Solà, en la sessió anterior tractant d'injuriar el President de la Generalitat — perquè, quan a la Generalitat es produí la darrera crisi el senyor Macià no va creure indispensable cridar el dit regidor per a donar-li un càrrec de conseller — va mereixer una repulsa viva del cap de la majoria consistorial, Joan Casanovas, que li digué que mentre no rectifiqués aquells conceptes, la majoria de l'Esquerra Republicana no hi mantindria ni el diàleg. Es comprèn, per tant, que quan el senyor Solà comencés a parlar, en la sessió de dimecres, els regidors comencessin a desfilir — el senyor Solà, altrament, no aporta mai res d'interessant als debats i repeteix, constantment, les coses insubstancials que diu — i que la sessió s'hagués d'atancar per manca de nombre de regidors.

Aquest assumpte del vot de les dones apassiona, realment, les dretes de Catalunya, perquè hi veuen una mica la seva única salvació, i és per això que d'ençà que es va posar a debat, en les pàgines dels periòdics, ha fet dir tantes coses incoherents i ha provocat una campanya tan regulada i uniforme. Fins un periòdic tan seriós com La Publicitat, d'un contingut doctrinal que no es pot donar per menys de 15 cèntims, ha arribat a fer càrrecs a l'Ajuntament de Barcelona perquè no ha fet el Cens femení... de Catalunya.

Les dretes saben que, totant els homes sols, no tenen res a fer. Saben, també, que hi ha un contingent de dones molt superior al dels homes. I saben, encara, que manipulant un major contingent d'inscripcions al cens, la tupinada és més factible.

No hi ha cap mena de dubte que Catalunya és un poble liberal, i que la dona catalana, malgrat tantes Conferències, Roperos, Associacions i altres organismes confessionals, disfressats de cinquanta maneres, està una mica per damunt del nivell general de la dona espanyola, i per tant, en unes eleccions netes, el pes de la dona catalana cap a la dreta no seria suficient a fer decantar el triomf, en favor dels capellans amb sotana ni dels capellans sense sotana que dirigeixen la Lliga Regionalista — posem per partit de dreta organitzat—. Aleshores els cal refiar-se de la tupinada.

I la tupinada ja havia estat començada a fer. Per això el cens femení que hagi de servir per a les primeres eleccions en les quals la dona hagi de votar, cal que sigui una cosa ben depurada, i no es pot admetre amb precipitacions. L'alcalde accidental, senyor Casanovas, denunciava l'altre dia en ple Consistori — i els periòdics de dreta ja han tingut prou cura de no donar-ne compte — un dels aspectes d'aquesta tupinada que l'Ajuntament acabava de descobrir: D'un convent de monges del carrer de Consell de Cent, havia vingut al Cens la inscripció de prop de dues-centes persones del sexe femení. La guàrdia urbana procedí, per ordre de l'Alcaldia, a comprovar si realment aquelles dues-centes persones vivien al Convent indicat, i pogué comprovar que en el dit Convent només hi residien 25 persones. —Les altres 175 — li fou dit — són minyones de servei que els diumenges vénen ací a passar la tarda, i per si a les cases on serveixen no les inscrivien hem pensat que era millor fer-ho nosaltres.

Naturalment que el projecte de tupinada no prospera perquè fou descobert. Aquestes 175 minyones de servei haurien tingut dos vots: l'un al Convent, i l'altre a la casa on serveixen. Aquesta és la netedat de les dretes. Aquest és el cens femení que elaboren, i que voldrien poder-ne fer ús en les eleccions del Parlament de Catalunya que demanen que s'ajornin perquè la tupinada que projecten acabi d'estar realitzada i composta. Per això defensen el sufragi femení immediat i diuen que no hi fa res que el Parlament català no es reunís fins d'ací mig any o d'ací un any, La Veu de Catalunya, El Matí, La Publicitat, D I C, El Correo Catalán, el regidor Solà de Canizares i tot el bloc de les dretes barcelonines. Voldrien que, gràcies a la tupinada femenina que projecten, l'entrada de Catalunya en el seu règim de llibertat anés acompanyada del triomf dels reaccionaris, perquè Catalunya lliure passés, davant del món, per la vergonya de lliurar la seva llibertat tot just conquistada, a mans dels propis enemics de la llibertat que té dintre mateix de casa seva. Catalunya lliure en mans de les dretes, com un baluard inexpugnable per a hostilitzar amb més impunitat la República i iniciar la batalla contra el règim democràtic que s'han donat els pobles hispànics!

El vot femení vindrà. Quin dubte hi ha que vindrà. La Constitució de la República el té establert i no pot pas escamotejar-se. Però vindrà amb tota garantia en què ha de venir una innovació d'aquesta naturalesa a un país on hi ha, encara, tants partits polítics disposats a practicar tots els vicis electorals que durant la Monarquia convertien els Parlements en ficcions de la voluntat popular; en un país on la dona, en general, encara és tan inconscient que ostenta com un orgull la seva esclavitud al confessionalari.

El vot femení vindrà. Però que s'esperin els amics de la tupinada. La República prendrà les seves mesures perquè no sigui falsificada la voluntat popular. Ella en va néixer de la voluntat popular, el 12 d'abril. Règim democràtic, és la voluntat popular la que ha de prevaler. Però que no es pensin que bevem a gallet i que hem de contemplar, impassibles i sense sortir al pas de la mnaïobra, com s'organitzen les tupinades femenines dintre dels convents.

LLUHI A VALLESCA

que malament es pot confondre el dictamen de la Comissió amb el criteri del Govern que expressà en aquell discurs.

El Sr. VALLE contesta el senyor Alba en el que es refereix a la primera part de les seves afirmacions i manifesta que el dictamen de la Comissió no és nou. L'única novetat és que s'ha presentat un vot particular signat pel senyor Iranzo. Quant a la pregunta sobre la Hisenda n'hi ha prou amb les afirmacions del cap del Govern i li estranya que el senyor Alba no hagi llegit la part del dictamen de la Comissió referent a la Hisenda.

El senyor ALBA insisteix en les seves manifestacions amb relació al discurs del president del Consell. Diu que el senyor Azana en tot el seu discurs no donà ni una sola solució. Jo comprenc que no l'hagi donada, però m'estranya que el ministre de Finances hagi fet en aquesta qüestió de convidat de pedra. (Rumors.)

El senyor AZANA contesta el senyor Alba i diu que en el seu discurs hi ha solucions. Jo no tinc la culpa que el senyor Alba no les hagi trobat. De totes maneres li agraeixo l'allusió enginyosa que ha tingut per al ministre de Finances.

El senyor BESTEIRO acaba l'incident i diu que la Cambra discutirà d'acord amb l'antic dictamen de la Comissió. S'ha acceptat l'esmena del senyor Iranzo, que modifica el dictamen. D'aquesta manera, discutint d'acord amb el dictamen de la Comissió, no es viola cap dret reglamentari.

EL TITOL DEL CAPITOL PRIMER

La Comissió accepta un vot particular del senyor Abad Conde, que hom ajunta al del senyor Iranzo i que es refereix al capítol primer, que diu: "De los ciudadanos catalanes i que es redacta de la manera següent: "Disposiciones generales".

INTERVENCIO DEL SENYOR LLUHI

El senyor LLUHI s'aixeca a parlar en mig d'una gran espectació per a defensar el seu vot particu-

Duo de barbes

VALLE INCLAN

Tots els nostres respectes per les dues barbes glorioses, la de don Ramón del Valle Inclán i la de don Miguel de Unamuno. D'aquest darrer ja no ens sorpren res quant a denigració de Catalunya es tracti. Quant a don Ramón, el de les "barbas de chivo", ja sospitàvem la seva aversió per la nostra llengua, aversió que ha fet

pública en el banquet d'homenatge que fa uns dies li dedicaren a Madrid.

Don Ramón del Valle Inclán, malgrat la seva naixença gallega, està tocat de l'imperialisme castellà. I, naturalment, el fan riure les nostres pretensions idiomàtiques. Pobres pigmeus, nosaltres! Què som davant dels homes com don Ramón, que han arconat llur llengua vernacle, per a poder-se, així, barallar amb vint pobles, cent milions d'espanyols i cinc-cents anys de tradició?

Massa feina per a vostè tot sol, senyor Valle Inclán. Baixi de cavall... i no pensi massa amb els cent milions d'espanyols. Fixi's amb les afires de tiratge de les obres de vostè i dels seus companys en autèntica glòria nacional. Segurament es donarà compte que l'àrea d'extensió enorme del castellà no passa d'ésser un somni més de l'imperialisme.